

DOI, Similarity Check, Open Science

Služby knihovny v oblasti otevřených zdrojů

Mgr. Kristina Rumpíková

6.5. 2022

DOI (Digital Object Identifier)

- persistentní identifikátor dokumentu
- zajišťuje trvalý odkaz na konkrétní elektronický dokument v prostředí internetu
- článek, kniha, kapitola, příspěvek ve sborníku, obrazové dok., data...
- narozdíl od URL **neměnný**
- pro OA i placené texty

Struktura DOI

- **Prefix – 10.xxx**
 - Přidělována organizací International DOI Foundation
 - Identifikace vydavatele – ZČU 10.24132
- **Sufix**
 - variabilní
 - součástí mohou být i další identifikátory např. ISBN/ISSN
 - Např. 10.24132/ZCU.2017.06548 – monografie vydaná ZČU
2017 – rok vydání 2017
06548 – monografie s ISBN 978-80-261-0654-8

Struktura DOI

- článek v časopise: 10.24132/acm.2021.654
- 10.24132/actaff.2021.13.2.1
- od roku 2017 DOI ve formě odkazu:

10.24132/actaff.2021.13.2.1

<https://doi.org/10.24132/actaff.2021.13.2.1>

ARTICLES / STATĚ

Maria Avanesova: The Belarusian Orthodox Church and Its Role in the Belarusian Regime

Avanesova, M. 2021. „The Belarusian Orthodox Church and Its Role in the Belarusian Regime.“ *Acta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni / West Bohemian Review of Social Sciences & Humanities* 13 (2): 1–15.

Received 15 October 2021 / Accepted 22 November 2021 / Published 18 December 2021

DOI: <https://doi.org/10.24132/actaff.2021.13.2.1>

Abstract

This text, conceived as an interpretative case study, deals with the role that the Belarusian Orthodox Church plays in the contemporary Belarusian regime. In light of the fact that the Belarusian Orthodox Church is an exarchate of the Russian Orthodox Church, the author will also look at whether the Belarusian Orthodox Church can actually be considered an instrument of Russian in Belarus. Within the research, the author will show that on the one hand, there are favorable conditions for the development of the Belarusian Orthodox Church. But on the other hand, although the state declares the de facto independence of the Belarusian Orthodox Church, any opposition activity on its part is seen as a threat to the state, which allows the state to interfere with its policy. This leads church organizations in such systems to become significantly weakened within this "cooperation with the state", even though they have an influence on society and thus a legitimizing potential. As a result, the church is strongly dependent on the state and limited as an actor in civil society within the Belarusian regime. In addition, the author will also conclude in the study that it is difficult to consider the Belarusian Orthodox Church to be a tool of the Kremlin's influence.

Key words

Belarus, Belarusian Orthodox Church, Lukashenko, Russia, Russian Orthodox Church

PDF

ZMĚNY V MEZINÁRODNÍM TURISMUS Z POHLEDU PĚTEBNÍ BILANCE CHANGES IN INTERNATIONAL TOURISM FROM THE VIEW OF THE BALANCE OF PAYMENTS

Petr Janeček¹, Michael Satýnek²

¹ Ing. Petr Janeček, Ph.D., Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, janecp00@kmo.zcu.cz, ORCID 0000-0003-3437-8012

² Ing. Michael Satýnek, Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, msatynek@kmo.zcu.cz, ORCID 0000-0002-6585-1143

Abstract: From a global perspective, international tourism has a great importance for national economies. In addition, for the most visited countries, international tourism is a major contributor to GDP. This article focuses specifically on changes in international tourism from the view of the balance of payments. At first, the theoretical part will introduce the field of international tourism and its impact on the economy of the state and then in the context of the balance of payments of the state. Subsequently, in the analytical part, the aim will be to analyse the development of tourism and its impact on the trade and services balance. For example, in the Czech Republic, the results show a large number of tourist arrivals, but also large departures of Czechs abroad, which reduces the overall balance. In the end and among other things, the impact of the covid-19 pandemic on tourism and the balance of payments will be evaluated.

Keywords: international tourism, balance of payments

JEL Classification: L83

ÚVOD

Turismus není ekonomicky ani statisticky uzavřený kvůli tomu, že přesahuje do řady dalších ekonomických i neekonomických činností a oborů. Ekonomická a statistická neuzavřenost a heterogenost turismu způsobuje nelehké sledování jeho ekonomických i neekonomických efektů a vlivů, což je jistě také jednou z příčin jeho nedostatečného politického a ekonomického docenění (Palatková & Zichová, 2011). Mezinárodní turismus tvořil v globálním pohledu hlavní část výkonů a v posledních letech se stal hlavním hnacím motorem ekonomiky turismu. V některých státech se stal kvůli výnosům jedním z hlavních přispěvovatelů k HDP. Jedná se především o státy tradičně významně navštěvované, jako jsou přímořské státy jako Španělsko, Itálie, Chorvatsko apod. Ještě více závislé na turismu jsou malé ostrovní státy, které nemají jiných velkých variant v ekonomickém rozvoji, než je právě rozvoj turismu. Problematice rozvoje mezinárodního turismu a jeho dopadu na ekonomiku Ukrajiny se věnovali Moskvichova et al. (2021). Ve své studii zdůrazňují neustále rostoucí význam turismu v mezinárodní ekonomické aktivitě a v této souvislosti uvádějí, že turismus přímo ovlivňuje například oblast obchodu či dopravy a komunikace. Na trhu turismu probíhají procesy globalizace, které mají vliv například na změny technologií, dopravní infrastrukturu v kontextu její modernizace či na podnikatelskou činnost a její internacionalizaci. V souvislosti s pandemií COVID-19 se ukázalo, že zaměření pouze na mezinárodní turismus není dlouhodobě výhodné, nicméně je důležité poznamenat, že příjmy za mezinárodní turismus, resp. příjezdového turismu jsou proporcionálně vyšší než příjmy z domácího turismu. Tento fakt je dán zřejmě i rozlohou a geografickou členitostí reliéfu České republiky, stejně tak i historickým a kulturním potenciálem, který dokáže velmi dobře nalákat zahraniční návštěvníky, ale pro tuzemské účastníky turismu jsou zahraniční předpoklady zajímavější. Z toho důvodu je a bude

flexi BOOKS docela jiné e-knihy JAK ČÍST LICENCE JAK NAKUPOVAT NAKLADATELÉ KONTAKT GDPR PŘIHLÁŠENÍ

HLEDAT VYUŽIT POUKAZ MŮJ ÚČET MŮJ KOŠÍK

UČEBNICE ODBORNÁ A NAUČNÁ BELETRIE DĚTSKÁ ČASOPISY ZDARMA

Úvodní stránka Odborná a naučná společenské vědy sociologie **sociologie**

Potencialita dětí v náhradní rodinné péči — od očekávání k autonomii

Karel Řezáč

ZČU Plzeň

Publikace je věnována tématu potenciality dětí v náhradní rodinné péči.

Běžná cena: 190 Kč
 Akce: 21 %
 Ušetříte: 40 Kč
Vaše cena: 150 Kč
 Cena zápůjčky na 31 dnů: 49 Kč

Koupit pro sebe 1ks
 Koupit poukaz/počet
 Zápůjčka na 31 dnů

KOUPIT

ISBN: 978-80-261-1074-3
 Počet stran: 379
 Rok vydání: 2022

elektronická kniha [Odkaz na tištěnou knihu](#)

Dostupné pro operační systémy: **Nákupem získáte až 4 instalace.**

POPIS

POTENCIALITA DĚTÍ V NAHRADNÍ RODINNÉ PÉČI
 ... od očekávání k autonomii
 Karel Řezáč

Potencialita dětí v náhradní rodinné péči — od očekávání k autonomii

Karel Řezáč

ISBN: 978-80-261-1074-3
 Počet stran: 379
 Rok vydání: 2022

Access through your institution

Purchase PDF

Journal of Materials Processing Technology
 Volume 302, April 2022, 117475

Fatigue behavior and modeling of additively manufactured IN718: The effect of surface treatments and surface measurement techniques

Seungjong Lee ^{a, b} ... Nima Shamsaei ^{a, b}

Show more

Outline Share Cite

Full Text
 Help

<https://doi.org/10.1016/j.jmatprotec.2021.117475>
 Get rights and content

Highlights

- Effect of five surface tre

FEEDBACK

DOI na ZČU

- od 2017
- Univerzitní knihovna – Vydavatelství ZČU
- spolupráce s registrační agenturou Crossref
- bez poplatku, resp. hradí UK
- registraci DOI zajišťuje zaměstnanec UK, zástupci redakcí zasílají metadata – soubory/odkaz
- nutno zaslat do 24 hodin od zveřejnění

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
4																	
5	Název časopisu	Trendy v podnikání															
6	ročník		9														
7	číslo		3														
8	rok		2021														
9	ISSN	1805-0603															
10	autor	název	stránky	DOI	URL												
11	Milena Otavová, Pavel Semerád, Matěj Maják, Jana Jarmila Ircingová, Jan Tluchoř, Mikuláš Gangur	Taxation of non-profit organizations and tax assignments	13-15	https://doi.org/10.24132/jbt.2021.11.3.3_15	https://drive.google.com/file/d/1uBg_ZqWxpDodbhJm2oZRaJmsDFKj6tV/view?usp=sharing												
12	Kateryna Martušenko, Eduard Palovchyk	The influence of gender stereotypes on parents' decision	23-31	https://doi.org/10.24132/jbt.2021.11.3.23_31	https://drive.google.com/file/d/1rV58c1T97R1J55-K9D0_c-kiFAkq3Mcl/view?usp=sharing												
13	Petr Janeček, Michael Satýnek	Změny v mezinárodním turismu z pohledu platební bilance	32-42	https://doi.org/10.24132/jbt.2021.11.3.32_42	https://drive.google.com/file/d/1JCIaZLPW5e187D1pNqYH5XRMPvTeeuhq/view?usp=sharing												
14	Kateřina Chvátalová	MICE v době (po)koronavirové: Přechodný stav nebo trvácí	43-55	https://doi.org/10.24132/jbt.2021.11.3.43_55	https://drive.google.com/file/d/1Mu1tW2BzT52e_965qTzNax3Kan_MgV/view?usp=sharing												

https://www.kme.zcu.cz/acm/acm/article/view/653

Applied and Computational Mechanics

HOME LOGIN REGISTER SEARCH CURRENT ARCHIVES ANNOUNCEMENTS

Home > Vol 15, No 1 (2021) > Kovář

INFORMATION

- About ACM
- Editorial Board
- For Authors
- For Readers
- For Librarians
- Contacts

USER

Username

Password

Remember me

Login

JOURNAL CONTENT

Search

Search Scope

Search

Browse

- By Issue
- By Author
- By Title

FONT SIZE

OPEN JOURNAL SYSTEMS

Abstract

Patrik Kovář, Tomáš Kaňka, Pavel Mačák, Adam Tater, Tomáš Vampola

Nowadays there are lots of methods using three-dimensional or quasi three-dimensional CFD analysis. Unfortunately, this approach is still very demanding, so that quick preliminary design algorithms have still its importance, even though simplified analytical model of radial compressor gives less accurate results. Obtained results can be used in later stages of the radial compressor (RC) design, such as definition of spatial impeller geometry and CFD computation. The article presents the influence of input parameters in the radial compressor design algorithm on the efficiency. The assembled mathematical model of RC is derived from the basic laws of continuum mechanics and can be used for a quick assessment of the preliminary design concept of the RC. A sensitivity analysis is performed on input parameters to select parameters that have the dominant effect on the monitored performance indicators. On the basis of the sensitivity analysis, a multicriteria optimization process was assembled to increase the performance parameters.

Keywords

radial compressor, design algorithm, sensitivity study, optimization

Full Text:

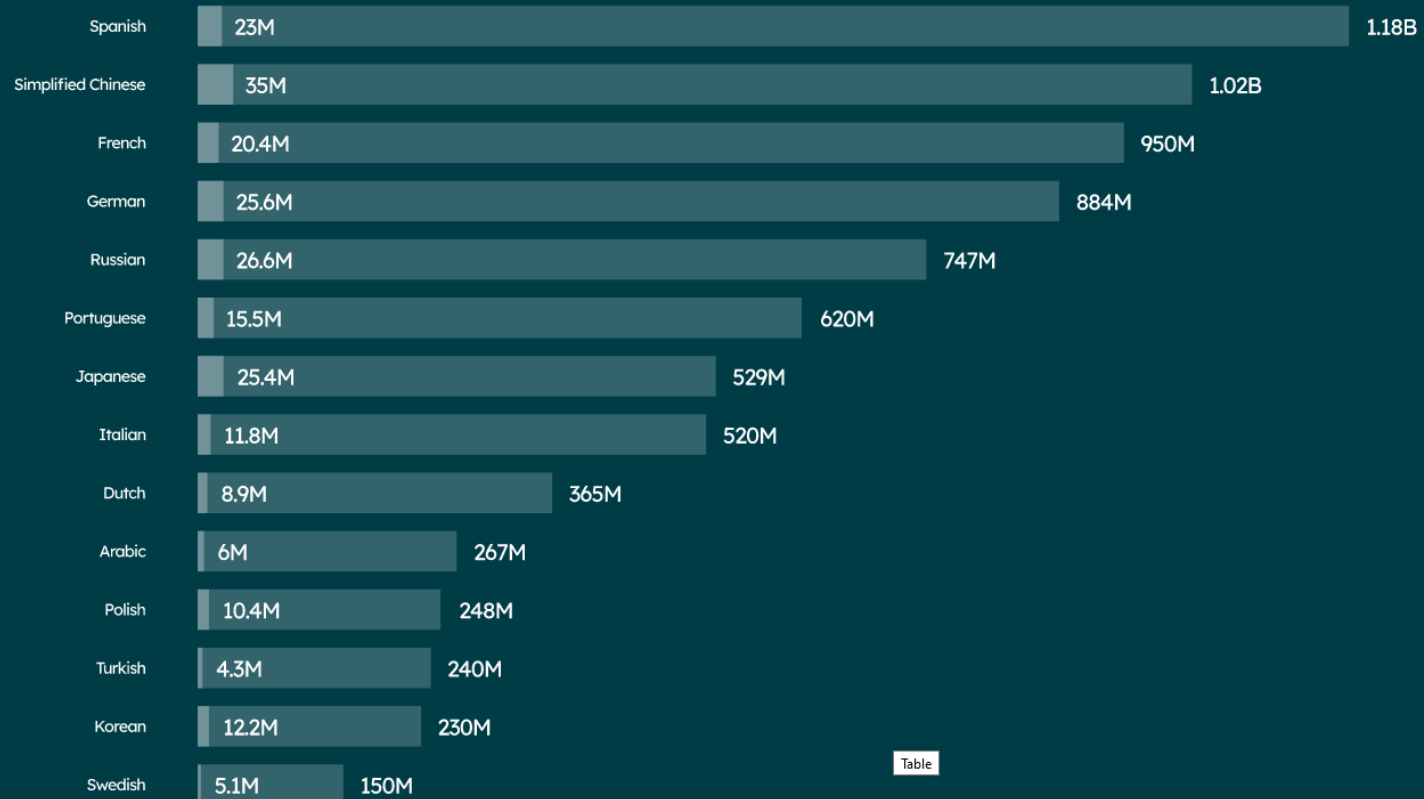
PDF
DOI: [10.24132/acm.2021.653](https://doi.org/10.24132/acm.2021.653)

TOP PUBLISHER CONTACT Copyright © 2007–2022 Applied and Computational Mechanics

Similarity Check

- nástroj pro kontrolu plagiátorství
- databáze iThenticate společnosti Turnitin
- služba registrační agentury Crossref –
zvýhodněné finanční podmínky → nutnost
registrace obsahu
- při registraci DOI, uložen obsah do iThenticate
- v případě publikování textu povinnost přidělit DOI
- nejefektivnější pro články v AJ

Non-English language content growth since 2015

Table

Similarity Check na ZČU

- bez poplatku, resp. hradí UK
- přístup přes UK
- co je třeba: jméno, příjmení+mail
- jednoduché, intuitivní ovládání
- vyhodnocení za pár minut

Document moved to trash - [undo](#) Search

My Folders

 My Folders My Documents Trash

My Documents

Documents

Sharing

Settings

page 1 of 1

This folder is empty: [Submit a document](#)

page 1 of 1

Submit a document

999,456 Documents remaining

[Upload a File](#)[Zip File Upload](#)

Upload a file

[Return to Folders](#)

Destination Folder

My Folders - My Documents

Upload #1

Author First Name

Author Last Name

Document Title

Browse for the file you would like to submit

[Choose File](#)[+ Add another file](#)[Upload](#)[Cancel](#)

Submit a document

999,456 Documents remaining

[Upload a File](#)[Zip File Upload](#)[Cut & Paste](#)[Doc-to-Doc Comparison NEW!](#)View: [Recent Uploads](#)

File Requirements

Files must be less than 100MB.

The maximum document length is 800 pages.

Files must contain at least 20 words of text.

Files must not exceed 2MB of raw text.

Zip files may contain up to 200MB or 1,000 files.

We currently support file upload for the following document types:

Word, Text, PostScript, PDF, HTML, Excel, PowerPoint, Word Perfect WPD, OpenOffice ODT, RTF, Hangul HWP

My Folders

 My Folders My Documents Trash

My Documents

Documents

Sharing

Settings

page 1 of 1

☐	Title	Report	Author	Processed	Actions
☐	test 1 part - 0 words	97%	tf	Apr 4, 2022 9:59:23 AM	

page 1 of 1

Submit a document

999,456 Documents remaining

[Upload a File](#)[Zip File Upload](#)[Cut & Paste](#)

1.

2.

3.

prevent plagiarism or to handle cases that have been identified.

This paper focuses on the second concern. Users and policymakers expect what they call *plagiarism detection software*, but more exactly should be referred to as *text-matching software*, to use state-of-the-art similarity detection methods. The expected output is a report with all the passages that are identical or similar to other documents highlighted, together with links to and information about the potential sources. To determine how the source was changed and whether a particular case constitutes plagiarism or not, an evaluation by a human being is always needed, as there are many inconclusive or problematic results reported. The output of such a system is often used as evidence in a disciplinary procedure. Therefore, both the clarity of the report and the trustworthiness of its content are important for the efficiency and effectiveness of institutional processes.

There are dozens of such systems available on the market, both free and paid services. Some can be used online, while others need to be downloaded and used locally. Academics around the globe are naturally interested in the question: How far can these systems reach in detecting text similarities and to what extent are they successful? In this study, we will look at the state-of-the-art text-matching software with a focus on non-English languages and provide a comparison based on specific criteria by following a systematic methodology.

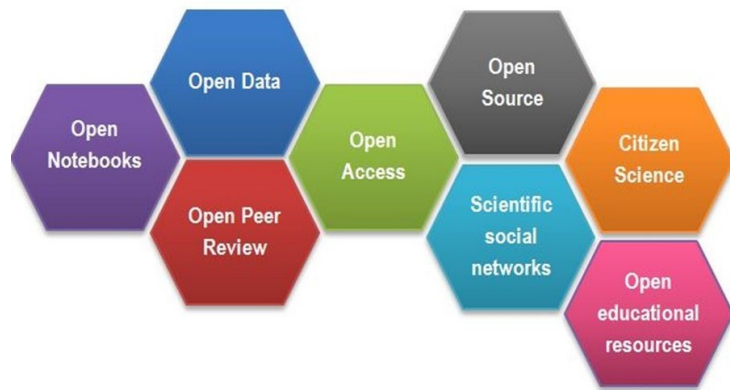
The investigation was conducted by nine members of the European Network for Academic Integrity (ENAI) in the working group TeSToP, **Testing of Support Tools for Plagiarism Detection**. There was no external funding available, the access to the various systems was provided to the research group free of charge by the companies marketing the support tools.

The paper is organized as follows. The next section provides a detailed survey of related work. This is followed by a specification of the methodology used to carry out the

Match Overview

1	Internet 15300 words crawled on 24-Nov-2020 educationaltechnologyjournal.springeropen.com	97%
2	Internet 60 words crawled on 19-Jul-2020 arxiv.org	<1%

Open Science

(Zdroj: fosteropenscience.eu)

- nemá pevnou definici, jedná se o hnutí usilující o ucelenou změnu zavedených vědeckých postupů
- zahrnuje řadu praktik, které směřují ke sdílení všech kroků výzkumného cyklu bezplatně a veřejně
- 2 základní pilíře: Open Access a Open Data
- otevřené metodiky (Open Methods), otevřené zdrojové kódy (Open Source), otevřené recenzní řízení (Open Peer Review), otevřené vzdělávací materiály (Open Education), alternativní metriky hodnocení (Alternative Metrics), zapojení občanů do vědy (Citizen Science) a další

Přínosy Open Science

- **Dostupnost** vědeckých výsledků, které jsou znovu použitelné.
- **Transparentnost**, která je ve všech fázích vědeckého procesu obrovským přínosem pro vědeckou integritu.
- **Reprodukovatelnost** a tím pádem robustnější vědecké výsledky.
- **Spolupráce**, která se mnohonásobně prohlubuje.
- **Šíření výsledků**, které je **efektivnější** a rychlejší. Zvyšuje viditelnosti pro vědce i instituce.

Open Access

= model vědecké komunikace, jehož cílem je zajistit trvalý, bezplatný a okamžitý přístup k výsledkům vědy a výzkumu v prostředí internetu

- 2003 – Budapešť - formulace základních principů, Bethesda, Berlin – podnícení diskuze nutnosti OA napříč obory
- poskytuje alternativu ke klasickému modelu publikování u komerčních nakladatelů

Typy OA

Zlatá cesta

- otevřený časopis, okamžitý přístup, poskytuje vydavatel
- někdy poplatky za zpracování článku (tzv. APC – Article Processing Charge)
- **čtenář za přístup neplatí**

Zelená cesta

- **uložení** autorského rukopisu nebo vydavatelské verze článku (vydaného v tradičním časopise) **do repozitáře**
- **okamžitá autoarchivace**; přístup zajišťuje sám autor
- **časové embargo**: u obou cest možnost zpřístupnění až po uplynutí stanovené lhůty
- **hybridní časopis**: nakladatel dává autorovi na výběr, zda svůj článek zpřístupní formou přeplatného (pro autora zdarma, placené pro čtenáře) nebo formou zaplacení APC (placené pro autora, pro čtenáře zdarma)

Bronzová cesta

Diamantová cesta

- **Bronzová cesta** - publikování v časopisech bez připojené licence
 - články nemusí být k dispozici k opětovnému použití
- **Platinová/Diamantová cesta** - publikování v otevřených časopisech bez APC
 - financování z externích zdrojů, jako jsou např. akademické instituce, sdružení, soukromé iniciativy, vládní dotace

Proč OA?

- rychlá výměna, rozšířená dostupnost a zvýšená viditelnost vědeckých informací
- rozšíření čtenářské základny
- větší informační dopad
- nutnost pro získání grantů typu Horizon Europe, v některých případech vyžaduje i TA ČR, GA ČR doporučuje

Mýty o OA

OA usnadňuje plagiátorství/článek není chráněn autorským zákonem

- v otevřeném časopise stále platí ochrana autorským zákonem (copyright) – vydavatel/autor – licence Creative Commons
- plagiátorství běžné i při tradičním způsobu publikování
- plagiátorství není otázka způsobu publikování

Mýty o OA

Přístup k informacím není problém, OA není nutný

- žádná univerzita nemůže předplácet všechny dostupné elektronické informační zdroje (EIZ)
- stále se zvyšující ceny vs. úspory v knihovnách ukončení předplatných

Horší kvalita a chybějící recenzní řízení

- snaha o odstranění bariér v přístupu, nikoli recenzního řízení
- standardní recenzní řízení

Mýty o OA

Časopisy s IF nenabízejí OA

- v každém oboru existují impaktované otevřené časopisy
- impaktu časopisu v databázi Journal Citation Reports
- lze zvolit variantu publikování v tradičním časopisu, OA zajistit uložením autorského rukopisu v repozitáři

Mýty o OA

Otevřené časopisy vždy účtují publikační poplatek (APC)

- existuje 2x více otevřených časopisů bez poplatků, než těch s poplatky (dle DOAJ)
- možnost prominutí při doložení nedostatku prostředků (mladý vědec)
- lze zahrnout do standardně uznatelných nákladů (granty, žádosti na podporu otevřeného publikování)

Mýty o OA

OA = narušení akademické svobody

- každý vědec = zaměstnanec
- dodržuje pravidla zaměstnavatele, tj. maximální možný přístup k publikovaným pracím (= OA)
- nenařizuje, kde publikovat - pouze OA
- nevhodný časopis, chybějící finance na APC → zelená cesta přes otevřený repozitář

Mýty o OA

OA napomáhá vzniku predátorských časopisů

- predátoři existují i bez OA
- jen jedna z dalších možností pro pochybné vydavatele
- aktivní zájem o kvalitu časopisu, ve kterém chci publikovat

Predátorské časopisy

- založeny primárně na vybírání autorských poplatků
- neprocházejí kvalitním recenzním řízením → nízká kvalita
- publikovaná fakta nejsou ověřena/potvrzena recenzenty
- neznámé časopisy nutno prověřovat, možno využít např. průvodce Vím, kde publikuji <https://vimkdepublikuji.cz> nebo Beallův seznam: <https://beallslist.net>

Znaky predátorských časopisů

- oslovují Vás samy
- obtížná komunikace s redakcí
- rychlé nebo chybějící recenzní řízení
- rychlá publikace
- vysoké procento přijatých článků
- obecné názvy napodobující slavné časopisy: "European journal of .../Journal of current trends in... /Journal of research in...
- nejisté sídlo vydavatele (neexistující adresa)
- obecný nebo žádný kontakt na redakci
- fiktivní hodnoty různých hodnotících faktorů, zavádějící názvy metrik: Global IF, Universal IF
- dlouhý seznam indexačních rejstříků
- indexace v databáze/vyhledávačích jako Google, Google Scholar, Crossref, WorldCat - podezřelé

Kontrola časopisu

- reference od kolegů
- kontrola důvěryhodnosti vydavatele
- kontrola IF (např. Journal Citation Reports, Web of Science)
- kontrola v registru DOAJ - registr Open Access časopisů
- kontrola databází, ve kterých vydavatel uvádí indexování časopisu
- kontaktovat UK

OA na ZČU

Digitální knihovna ZČU (DSpace)

- institucionální repozitář Západočeské univerzity
 - publikační činnost autorů ze ZČU
 - publikace ZČU (periodika, monografie, sborníky)
 - kvalifikační práce (bakalářské, magisterské, disertační)
 - otevřené zdroje (popularizační materiály, e-learning)
-
- Rozcestník OA zdrojů na webu UK
https://www.knihovna.zcu.cz/cs/Science/Open_access/OA_resources_guide
 - UK nabízí konzultace pro publikování v OA

Digitální knihovna Západočeské univerzity v Plzni

Vítejte na stránkách Digitální knihovny Západočeské univerzity v Plzni. Institucionální repozitář spravovaný Univerzitní knihovnou slouží k uchovávání a vyhledávání plných textů akademických pracovníků a studentů univerzity v režimu open access.

PUBLIKAČNÍ
ČINNOST

KVALIFIKAČNÍ
PRÁCE

OTEVŘENÉ
ZDROJE

[Prohledat DSpace](#)

OA časopisy ZČU

- Acta FF
- AntropoWebzin
- Applied and Computational Mechanics
- Arnica
- Bohemia Occidentalis Historica
- Ekonomie a management
- Electroscope
- Inovace a technologie ve vzdělávání
- Journal of WSCG
- Memo
- Právnícké listy
- Trendy v podnikání
- West Bohemia Historical Review

Open data

= výzkumná data, která jsou volně dostupná online komukoli a mohou být dále využívána, upravována a sdílena za jakýmkoli účelem.

- princip: „**As open as possible, as closed as necessary**”
- vhodné zveřejňovat všechna data s výjimkou těch, u kterých to neumožňují právní aspekty – problém především s osobními údaji
- nástroje na anonymizaci dat, pak je možné zveřejnit
- nutno věnovat pozornost formátům dat, popisu metadat a licenci zveřejnění → FAIR principy

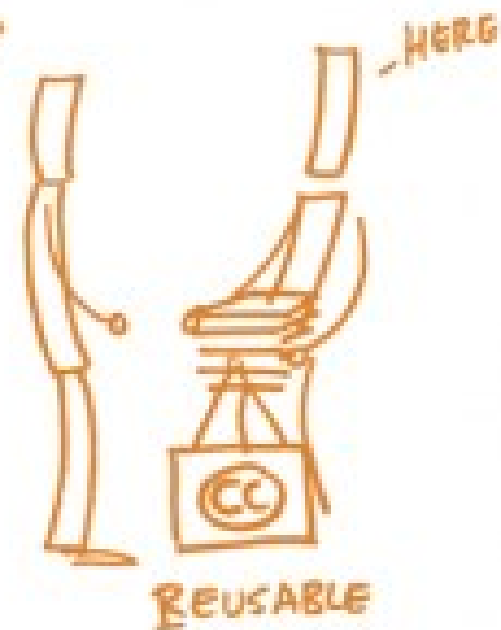
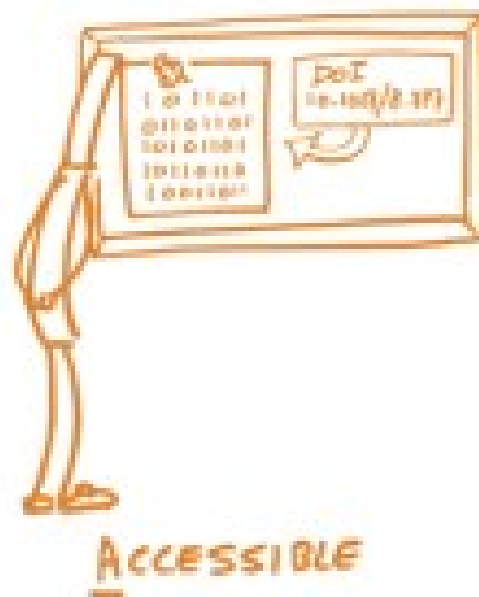
Open data – hlavní výhody

- **Možnost kriticky zkoumat a ověřit výsledky výzkumu** – díky replikovatelnosti dojde ke zvýšení robustnosti studií.
- **Vyšší citační ohlas** – citována mohou být i samotná data; zveřejněním dat navíc jako vědec zvyšujete svou důvěryhodnost.
- **Zabránění zbytečnému opakování výzkumu** – existující veřejně dostupná data nemusí být pro účely další analýzy a navazujícího výzkumu znovu vytvářena.
- **Nové poznatky díky kombinaci výzkumných údajů z různých zdrojů** – možnost analýzy dat v plném rozsahu v navazujících projektech.
- **Zefektivnění výzkumného procesu**, urychlení cesty k novým vědeckým poznatkům.

FAIR principy

- **Vyhledatelná (Findability)**
 - Data jsou uložena na vhodném místě umožňujícím komukoliv je dohledat.
 - Data jsou popsána metadaty.
 - (Meta)data jsou opatřena jedinečným a perzistentním identifikátorem (např. DOI, ORCID atd.).
- **Přístupná (Accessibility)**
 - Data by měla být přístupná za jasně daných podmínek.
 - Pokud nejsou dostupná data, měla by být otevřená alespoň metadata.
- **Interoperabilní (Interoperability)**
 - K popisu dat jsou použity standardizované výrazy.
 - (Meta)data jsou provázána s jinými (meta)daty přes formalizované reference.
- **Znovupoužitelná (Reusability)**
 - (Meta)data jsou sdílěna pod co nejméně restriktivní licencí.
 - Uživatelé musí vědět, jak (meta)data vznikla a co popisují.

FAIR DATA PRINCIPLES

Zdroj: OpenAire

Data Management Plan

= dokument, který popisuje, co se bude s výzkumnými daty dít během jejich tzv. životního cyklu

- vytvořit na začátku projektu, je možno upravovat
- Řeší především:
 - jak budou data získána
 - popis dat - dokumentace, metadata
 - etické a právní aspekty
 - úložiště dat a jejich zálohování
 - dlouhodobé uchování dat
 - zveřejnění dat
 - zodpovědné osoby, zdroje
- pro vytvoření možno využít např. online nástroje [DMPonline](#) nebo [Data Stewardship Wizard](#)

Zdroj. [Hanzlíková: Správa výzkumných dat](#), 2021

- Smyslem DMP je:
 - zvýšení integrity výzkumu – důležité informace na jednom místě a snadno komunikovatelné např. v případě personálních změn,
 - zlepšení komunikace – v DMP jsou uvedeny konkrétní osoby zodpovědné za jednotlivé úkony prováděné s daty,
 - možnost předvídat potenciální problémy již na začátku výzkumu - např. kapacita úložiště či pořizování osobních dat,
 - snížení rizika ztráty dat – jak a kde budou data uložena, zálohována a kdo k nim bude mít přístup.

Datové repozitáře a časopisy

- lze využít již existující repozitáře nebo datové časopisy
- vhodný oborový repozitář možno vyhledat v **Mezinárodním registru repozitářů pro výzkumná data** [Re3data.org](https://www.re3data.org/) nebo pomocí databáze Open access repozitářů OpenDOAR
- univerzální repozitář [Zenodo](https://zenodo.org/), [Figshare](https://figshare.com/) ad.
- datové časopisy publikují tzv. datové články
- datové články jsou zaměřené na popis určitého volně dostupného datasetu, neobsahují interpretaci ani diskusi

Projekt Horizont Evropa

- navazuje na projekt Horizont 2020
- součástí programu také politika otevřené vědy
- příjemci grantu mají povinnost sdílet v otevřeném režimu nejen publikace, ale i vědecká data na základě FAIR principů
- poskytnout digitální nebo fyzický přístup k výsledkům potřebných k ověření závěrů vědeckých publikací
- výstupy typu software, model, algoritmus, workflow, protokol, simulace apod. „pouze“ doporučeno
- otevřený přístup prostřednictvím repozitáře k bibliografickým informacím (metadatům), které identifikují uložené publikace a datové sady
- metadata musí být zveřejněna pod licencí Creative Common Public Domain (CC0, status volného díla) nebo ekvivalentní a být v souladu s FAIR principy

Projekt Horizont Evropa

- publikování v OA nutno zvolit otevřený časopis nebo autoarchivaci v repozitáři
- APC lze zahrnout do uznatelných nákladů, avšak pouze v otevřených časopisech, nikoli hybridní model
- u autoarchivace nutný okamžitý přístup, bez časového embarga
- OA k uložené publikaci musí být zajištěn pod nejnovější dostupnou verzí licence Creative Commons Attribution International (CC-BY) nebo ekvivalentní licencí;
- u monografií a dalších dlouhých textových děl může licence vylučovat komerční použití a odvozená díla (např. CC BY-NC, CC BY-ND).

Projekt Horizont Evropa

- správa výzkumných dat v souladu s FAIR principy, příjemce grantu se zavazuje:
 - Vytvořit **DMP** a pravidelně jej aktualizovat,
 - **uložit data do důvěryhodného repozitáře**, co nejdříve je to možné,
 - zajistit (prostřednictvím repozitáře) **otevřený přístup k uloženým datům** v souladu s principem “**as open as possible, as closed as necessary**”,
 - přístup musí být zajištěn nejnovější dostupnou verzí veřejné licence Creative Commons Attribution International (CC-BY) nebo Creative Commons Public Domain Dedication (CC0),
 - upřesnit (prostřednictvím repozitáře), jaké **nástroje** jsou potřeba pro použití dat nutných k opětovnému využití nebo jejich validaci.
- náklady spojené se správou výzkumných dat – uznatelné náklady po dobu trvání grantu

Užitečné odkazy

- OA na ZČU: www.knihovna.zcu.cz/open-access/
- Digitální knihovna ZČU: <https://dspace5.zcu.cz>
- DOAJ (EN): www.doaj.org
- ROAR (EN): <http://roar.eprints.org>
- Sherpa Romeo: <https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>
- Vím, kde publikuji: <https://vimkdepublikuji.cz>
- DOI display guidelines <https://www.crossref.org/display-guidelines/>
- DOI na ZČU
https://www.knihovna.zcu.cz/cs/Science/Publishing/DOI_a_llocation
- Similarity Check na ZČU
https://www.knihovna.zcu.cz/cs/Science/Publishing/Similarity_Check

Zdroje

- DOI display guidelines - Crossref. *You are Crossref - Crossref* [online]. Dostupné z: <https://www.crossref.org/display-guidelines/>
- Grantové agentury & OA. [online]. Copyright © ZČU [cit. 05.05.2022]. Dostupné z: https://www.knihovna.zcu.cz/cs/Science/Open_access/OA_grant_agencies
- HNÁTKOVÁ, E. Open Science - zbožné přání nebo reálná budoucnost vědy? In: Vědavýzkum.cz [online]. Praha: Vědavýzkum.cz, s.r.o, 2020, 5. 6. 2020 [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/nazory-a-komentare/nazory-a-komentare/eva-hnatkova-open-science-zbozne-prani-nebo-realna-budoucnost-vedy>
- Horizon Europe - Centrum pro podporu open science. [online]. Copyright © 2022 Centrum pro podporu open science [cit. 05.05.2022]. Dostupné z: <https://openscience.cuni.cz/OSCI-141.html>
- Mýty o open access - Open access v ČR. Open access v ČR [online]. Dostupné z: <https://openaccess.cz/oamyty/>
- Open data.[online]. Copyright © ČZU [cit. 05.05.2022]. Dostupné z: [LIB - Knihovna ČZU \(czu.cz\)](http://knihovna.czu.cz)
- Predátorské časopisy. [online]. Copyright © ČVUT [cit. 05.05.2022]. Dostupné z: <http://knihovna.cvut.cz/podpora-vedy/publikovani/predatorske-casopisy>
- WILKINSON, Mark D., Michel DUMONTIER, IJsbrand Jan AALBERSBERG, et al. The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship. *Scientific Data* [online]. 2016, 3(1) [cit. 2022-05-05]. ISSN 2052-4463. Dostupné z: doi:10.1038/sdata.2016.18

Děkuji za pozornost!

digknih@uk.zcu.cz